

V. una impressionant fotografia p. p. Mascaró s. v. *talaiot* (*Corpus Top. Mall.* 25.75) i les històries folklòriques que en recull Camps Mercadal (*Folklore Men.* II, 58); i més detalls sobre aquest nom menorquí i sobre el seu conjunt talaiòtic en el nostre vol. I, 226-7. Altres, en lloc de *La P.*, diuen *Na Patarrà*, però aquesta variant prefixada *Na* no ens pot fer escrúpol, car l'usar aquesta partícula, pseudo-personificadora, anteposant-la a noms netament topogràfics és un tret molt difós en els noms balears, fins a la ubiqüitat, en noms de roques, caletes, pujols, sementers etc.: *Na Penyal*, *Na Picossa*, *Na Picarandau*, *Na Comella* etc. També l'accentuació a la -a final podria ser secundària. — ⁴ Recordem les «tancas» i el *nuraghe* → *norai*, comuns a tots dos arxipèlags. — ⁵ La reserva del vol. I, relativa a *La Patarrà*, com a idea seductora, però gens segura, era: «majorment existint a Mallorca un nom *la Patarrana*, que designa un aiguamoll, cosa que podria orientar-nos en una direcció diferent». Aquest nom l'hi posarem només a base d'un reclam d'una nota meva, que en aquell estiu no podíem verificar; En Masc. no en sabia res; i ara a la vista de tot el dossier, veig que hi havia un malentès: no era a Mallorca, sinó un nom del llunyà Migjorn valencià, que jo havia recollit en els vessants de l'Aitana: «maset i cisterneta de *pataràna*» a l'ombria de Tagarina (te. de Sella, xxxv, 108); a l'altra cara de la Serra, a Benimantell, em parlaren d'un «Corral de *la Patarrana*» (xxxv, 18.22); d'altra banda, a Polop em digueren *Patràna*, com a nom d'una partida muntanyenca. No hi ha altre terme municipal entre aquests tres sinó la gran serralada (que Cavanilles descriu torrejant entre cingleres embardissades o nues). S'esvaeix, doncs, tota versemblança d'aquella pista que ens inquietava; car és ben probable que la dada de tots tres pobles es refereixi a una partida de la muntanya intermèdia, i, puix que el pas de *patràna* a *pataràna* és propens (i no es pot esperar l'oposat), sobretot ateses les anapitxis tan corrents, en què conspiren l'àrab i el mossàrab, no hem de pensar ja a relacionar-ho amb *La Patarrà* ni amb *Albatarri*, sinó amb *PETRA* 'roca': la visió dels penyeters de l'Aitana ens tira cap a *PETRINA* (o bé *PETRARIA*, amb -ara mossàrab dissim. com -ana). — ⁶ Més incert encara lligar-hi un *barranc de Peterroig* que vaig recollir a Vallada (xxxii, 70.5). En fi també hi ha un (*mas de*) *Peteix* (xxvii, 176): ací el que suggerir relacionar-ho amb el nostre grup és que es troba a la mateixa dena de la *Vespa* que *Pitarc*. Per ventura, doncs, **PETARRIOS* > **Petäü(r)s* mossàrab > **Peteijs*, -eix, com *PETRARIOS* > *Patràix*. També cal abstenir-se o reservar-se molt, sense creure-hi gaire, a relacionar amb *Albatarrec* un «*Rahal Albu-darraca*» que el *Rept.* de Mallorca posa en terme de Pollença (p. 16): no en sé supervivència moderna i Quadrado (459) li dóna doble forma *R. Albuaracha* o *Albudarraca*. Sobretot tenint en compte el cas freqüent d'intrusió de l'article ar. *al-* en els noms en *Aben-* i *Abu-*, mers NPP àrabs.

ALBATERA

Vila de la comarca oriolana, a 2 k. només de la nostra frontera lingüística, en la carretera de Crevillent a Oriola, però força més allunyada que de Crevillent. Encara que ja sigui de llengua castellana, convé molt parlar-ne, alhora, com a demostració de la inanitat i lleugeresa del llibret d'Asín, que tothom havia pres per la font autoritzada del saber aràbistic, i que encara usen els interessats en la toponomàstica valenciana, a desgrat del seu inexcusable menyspreu pel coneixement de la nostra llengua i de tot estudi de lingüística. [Hi ha, però, raons per sospitar que l'ancià Asín no deixà gaire més que un munt de notes etimològiques esbossades (i en gran part replegadisses, dels seus antecessors arabistes, eminents i bons erudits, i fins lingüistes, Codera, Ribera, Saavedra, i sobretot els lingüistes Simonet i Dozy); i, havent llegat paternalment això, i els preciosos cedularis biblio-anthropomàstics de l'Escola, amb simonia potser excusable a la seva edat, al seu frívol nebot Oliver Asín, és aquest el qui en recopilà el lamentable llibret, perpetrant-hi, de més a més, un gros enfilall de notetes immadures, que hi intercalà per ordre alfabètic, en vistes al gras rendiment que n'han tret ell i els editors.]

Diu: «del àr. *al-watira* 'el sendero'»; mot que no ha existit mai; ni, si hagués existit, no hauria pogut, com sap tot estudiant de lingüística, donar descendència romànica més que amb consonant *algua*. Alhora és una prova dels seus frívols mètodes en lexicografia àrabiça: es limita (com així ho fa ell habitualment) a obrir l'elementalíssim diccionari de Belot (obreta manual, compilació docent, de 2.ª o 3.ª mà) i trobant-hi això (p. 917b51) definit «chemin, sentier», ja no cal cercar ni comprovar enlloc (ni en la seva pròpia memòria de lector assidu de textos àrabs teològics i científics).

Comprovant en les fonts lexicals autoritzades, resulta: no existeix res d'això en Dozy (*Suppl.* etc., II, 778), res en *PALc*, *RMa*, Beaussier, Boqtor, res d'això en els diccs. corànics, en Penrice, Dieterici, ni en lèxics dialectals de l'àrab. I els mots àrabs que expressen aquesta noció són coneguts i enterament diferents: «*mahdâc*: senda, sendero; semita» *PALc*, *RMa*, «camino: *tariq*, *mahaja*» *PALc* 136bc; «via: *tariq*, *mahaja*, *sirât* etc.» *RMa* 626; o bé el mossarabisme *samtâir* (*RMa*). I és que tampoc l'arrel àr. *wtr* podia donar peu a res d'això, com sigui que significa 'atacar, desapar un arc', com a subst. 'corda' i com a adj. 'tibant' i 'solitari'.

És fàcil veure com nasqué l'error del Belot: llegint superficialment la seva font principal, el Freytag, va trobar un derivat d'aquesta arrel, *watira* (IV, 432b) definit «via...», però no pas 'cami' en general sinó «via adjacens monti»; ja Dozy i altres denunciaren les deficiències del Freytag (sobretot en el vol. IV, l'escrit a última hora); la principal font àrabiça de primera mà en què es basa Freytag és el dicc. del persa Firuzabadi (S. xrv), i despullant-lo ràpidament, i veient que en